

Biz, dün gene mahkemede idik !

Uç beraat kararı

Müstakil hâkimlerimiz üç davadan beraatimize hükmettiler ve halk tarafından şiddetle alkışlandılar

Dün ikinci ceza mahkemesinde üç davamız vardı. Bunlardan ikisi müheyyic neşriyat üçüncüsü de bir resim iktibas meselesi idi.

Efkârı tehyic ettiği matbuat müdüriyetinin iddiasile tahrik edilmiş olan davalardan en mühimmi İsmet Paşanın Riyaseti cumhur muavinliğine terfi edilmesi rivayetlerinden bahis olan bir haber idi.

Bu haber müddeumumilikçe tehyici efkârı mucip olmuş addediliyordu. Halbuki, ale'lade bir havadis mahiyetinde bulunan haberin efkârı tehyic edecek kısmı yoktu. Olamazdı da.. Netekim müdafamızda da aynı esaslara temas etmiş, hür Türkiye cumhuriyetinde vehme istinat eden zanlara itibar etmemek lâzım geleceğini, şuurlu bir matbuatın kanun dairesindeki serbestisinin cumhuriyetin bizzat kendisi demek olduğunu izah etmiştik.

Evet pek faziletkâr olması katiyen lâzım gelen cumhuriyet ana kuvvetlerinden en belli başlılarından birini de hür ve ne yaptığını, nereye gittiğini bilen, idrak eden şuurlu ve şiarlı matbuattan almak ihtiyacında idi.

Medenî bir memleket te adliye ve adalet medeniyet ve fazilet ile irfanın menbaı, ana kaynağı olduğu kadar, matbuat ve gazetelerde onun müjdecisi, temsilcisi sayılırdı.

Matbuat nüfuzunun, gazete neşriyatının karışmadığı bir cemiyet, bir devlet hayatında, ne mesuliyet hissi kalırdı, ne de adaletin bihakkin tevziinden milletin haberi, malûmatı olabiliirdi.

Dün ikinci ceza mahkemesinde rüyet edilen davalarımız cumhuriyet kanunlarının, cumhuriyet adaletinin âli tecellisi için çok büyük ve hatta, kudsi bir vesile teşkil edecekti. Hatta ediyordu.

İkinci ceza mahkemesinin kanunu ve vicdanı kanaat ve içtihadı rehber bilen müstakil hâkimleri, faziletin cumhuriyete asıl olduğu esasını bir kere daha teyit etmiş oldular. Evet, cumhuriyette asıl olan faziletti. Türk hâkiminin samimi ruhunda, temiz vicdanında tecelli edegelen hüküm ve kararlar ancak o faziletten mülhem olabilirdi.

Netekim, dün lehimize verilen üç beraat kararı, kanun ve asâyişi ihlâl etmeksizin samimiyetle yazılan yazı ve mütalâaların daima ve daima şuurlu bir fazilet, medenî bir hürriyet esaslarına istinat edebileceğini, buralardan kuvvet alabileceğini gösteriyor, isbat ediyordu.

İşte dün benliğini çok iyi idrak etmiş münevver bir samî kütlesi âdil hâkimlerimizi bunun için alkışlara bogmuştur.

Arif Oruç

Gazi geliyor

Dün tireni mahsus gönderildi

Gazi hazretlerinin şehrimize gelmeleri yakınlığı cihetle yapılacak olan istikbal merasimi programını ihzar eden alâkadar devair murahhaslarından mürekkep komisyon bugün de Halk fırkasında içtima edecektir. Bugün bu programın tesbit edileceği zannedilmektedir. Bugün bunun tamamen tesbiti kabîl olmadığı takdirde yarın da bir toplantı daha yapılacaktır.

Aldığımız habere göre Anadolu demir yolları müdüriyeti umumiyesi tarafında Reisi cumhur Gazi Hz.in İstanbul gelmesi için hazırlanan treni mahsus dün Ankara'ya tahrik edilmiştir.

Mecliste

Ticaret muahedeleri tasdik edildi

Ankara, 7 (A.A) — Büyük Millet meclisi bugünü reis vekili Refet beyin riyasetinde toplanmıştır. Meclis Türkiye ile Almanya, Macaristan, Bulgaristan ve Estonya hükümetleriyle akdedilen ticaret ve seyrisefain muahedelerini tasdik etmiştir. Yarın tekrar toplanacaktır.

Firar

Bir mahkûm duvarı yarı

Çarşamba 7 (Hu. Mu) — Bu gün mevkuflardan biri hapishane duvarını yararak firar etmiştir. Firarının taharrisine başlanmıştır.

Emin

Apansız bir hadise

Prens Karol ansızın Romanya'ya girdi

Bükreş "resmî", 7 (A.A) Prens Carol, Bükreşe gelmiş, prens Nicolas ve M. Maniu ile temasta bulunmuştur. Nazırlar meclisi müstacelen içtima davet edilmiştir.

Dünkü muhakemelerimiz:

Adalet tecelli etti..

Başmuharririmiz halkın alkışları içinde üç davadan kazandı. Halk yaşasın cumhuriyet mahkemeleri diye bağırdı.

Baş muharririmiz Arif Oruç bey aleyhinde ikame edilmiş ve dün ikinci ceza mahkemesinde rüyet ve intac edilen davalarımız :

Dün ikinci ceza mahkemesinde evvela gazetemizin 12 k. evvel 929 tarihli 7 numaralı nüshasında (Akbaba) gazetesinden naklen, müstehcin fotoğrafları tenkiden yazmış olduğu fıkranın muhakemesi görüldü.

Bu muhakemede gazetemiz göya müstehcin neşriyat yapmış olmakla ittiham ediliyordu. Heyeti hakime diğer davalarla tevhdine lüzum görmeden mekâmı iddianın mütalâasını sordu.

Mekâmı iddia bu resimlerin senayii nefiseye, ezvaki bedia, muvafık olmakla beraber kanunumuzun ve içtimaiyatımızın hududu dahilinde müstehcendir. Buyurdular, ve Başmuharririmizin 426 nci madde mahkûmiyetini istediler.

Gazetemizin avukatı Etem Ruhi bey (evvela müstehcin neşriyatı Arif Oruç beyin sui niyeti kasti cürmisi olmadığını, aynı zamanda hadisenin içtimaiyatımız seviyesile mütenasip olmakla beraber kanunen olmadığını iddia etti. Bu hadisede hata

varsa kanunu tabiatın seyri tekâmülündedir.

İnkilâbatı tabiiyenin seyrindedir. Bundan üç sene evvel çarşafının peçesini kaldıran bir kadını muhitimiz idam edebilirdi. Fakat bugün kadınlarımız avukat hakim ve her şeydirlər. Kadının da bedii tezahurleri vardır, bunda Avrupa zevki seliminin cürüm görmediği hadiseler vardır ki burada onlardandır. Şu halde cürüm yoktur. müekkilimin beraatini talep ederim dedi.

Bunu mütaakip:

Geçen nüshaların birinde gazete havadisı sırasında Ankara'da Amerikan kanunu esasine şebih bir tadilin teşkilâtı esasiye kanunumuzda bazı tadilat yapılması, İsmet paşanın Reisi cumhur muavinliğine terfi buyuracakları da rivayet edildiği yazılmış ve mekâmı iddiaca bu fıkranın kanunu cezanın 161 inci maddesine tevfiikan mucibi tecziye görüldüğü çünkü hilafı hakikat ve müheyyic neşriyat olduğu iddia ediliyordu.

Keza eğer ve semer meselesinde de aynı suretle baş muharririmizin hilafı hakikat ve müheyyic neşriyatı bulunmak cürmü 161 inci madde ile tecziyesi istenildi.

Vekil Ethem Ruhi bey mü-

Esnafın evinde...

— Ne yapıyorsun yahu ?

— Belediyenin kesiği yüz seksen yedinci ceza kâğıdını...

urla meselesi..

Fırka mutemedi ile jandarma kumandanı mahkemeye verildi !

Dediğimiz gibi oldu

Urlada hakim Ziya beyi öldürenlerin İzmirde cereyan eden pek müheyyic ve pek şâyânî dikkat muhakemesini memleket efkârı umumiyesi dikkatla takip etmektedir. Bu cinayet ve muhakemenin esrarı etrafında görülmemiş şeyler ve vukuat cereyan etti. Urlada bir çok ileri gelen adamların etrafı ve şahitleri tethiş ve tehdide çalıştıkları görülmüyor.

Biz bu mesele etrafındaki pek garip noktalara nazarı dikkate celp etmeğe çalıştık.

Dün İzmirden aldığımız malûmat kanun ve adalet namına çok şâyânî memnuniyettir.

İzmir müddeumumiliği, Urla hadisesi etrafında, kaza fırka

mutemedi Hüseyin Avni beyin de maznun sıfatıyla muhakeme edilmesi için lâzımgelen muameleye tevessül etmiştir. Mumaleyle aleyhinde şehadette bulunan zürradan Adil beyle tahrirat kâtibi Recep efendinin, mahke-

(Devamı 2 inci sahifede)

DİKKAT!

Mithat Pş.nın songünleri

Muharriri : AYHAN

4 üncü sahifemizde

Canavar!

Kızına göz koymuş..

Sonra kızı da anasını da öldürmüş!

Tirenin köy ihtiyar hey'etinden Galip namında bir şahıs vardır. Zevcesinin ismi Kâmile'dir. Bir de Ayşe isminde bir kızı vardır ki dul ve oldukça güzeldir. Haziranın 2 inci günü eve geliyor. Evde yalnız kızı Ayşeyi buluyor. Karısı da gezmekte.

Galip oavadan gelmiş ve yorgun olduğu için Ayşeden biraz yemek istemiştir. Yemeğini yiyor.. Neticede bir kenara oturarak kızı Ayşeyi gözden geçiriyor. Bir aralık hayvaniyeti uyanıyor. Sarkıntılık ediyor. Ayşe tabii, bu hareket karşısında, derhal fenalığa hükmetmiyerek baba olduğunu düşünüyor. Fakat Galip, tecavüzlerini arttırınca duramıyor:

— Yetişin babam bana fenalık yapacak.

Diye bağırtıyor. Konu komşu ile beraber valdesi Kâmile de faryadı duyarak koşuyorlar. Kâmile hanım,

— Nedir bu yaptığın herif, sen utanmıyor musun,

diye bağırtıyor ve kızını kurtarmağa atılıyor. Gözü kararan baba, kendini kaybediyor ve tabancasını çekiyor, ateş ediyor. Kız yaralanıyor. Galip bu sefer namıyı zevcesine çeviriyor. Ona da ateş ediyor. İki üç kurşun da ona sıkıyor. kadıncağız, can veriyor.

Galibin muhakemesi yakında Ödemiş'te yapılacaktır.

İskân müdürü geldi!

Yeni iskân mıntaka müdürü dün gelmiş ve vazifesine başlamıştır.

dafaasına başladı ve dedi ki:

(Muhterem hâkim beyler müekkilim müheyyic neşriyatta bulunmuş olmakla maznun denildiği zaman bir az ürkmüştüm.

Doğrusunu söyleyimki korkunç bir ittiham altında bulunduğumu zannettim. Fakat medarı töhmet olan iddianameyi görünce doğrusunu söyleyeyimki serinledim. Zira kanunu cezanın 161inci maddesinin istihdaf eylediği hilâfi hakikat ve müheyyic neşriyat ile bu fıkraları arasında hiç bir münasebet yoktur. O maddei kanuniyenin istihdaf eylediği tehviç fili cürmisi halkın efkârı umumiyasını hakikaten sarup ihtilâller, mukateleler vücutte getirecek mahiyette olması meşruttur.

Milletin iki büyük adamından birisinin diğerine muavin olması ihtimalini derps etmek ile bu fili cürmi arasında katıyen hiçte münasebet yoktur. Memleketimizde kanun ahkâmına tabi hürriyet var olduğunu cumhuriyetimiz her filile, mahkemelerimizin kararile isbat ediyor.

Cumhuriyetimizin fazilet esaslarının nazımı mahkemelerimizdir. Türk hâkimleri bu fazilet ve hürriyetin, kanunun nikâhbanıdır, onların vicdanları bütün kanunların fevkinde bir kanun-

İZMİR'DE..

Belediye neler yapıyor?

Fırınlarkapanıyor! Sigorta zararları binlerce lira!

İzmir muhabirimizden

İzmir muhabirimiz yazıyor :

Son günlerde şehrimiz belediyesi, furunlardan heman hepsinden denemek kadar mühim miktarda ekmek müsadere etmektedir. Buna sebep te; ekmeklerin nümuneye muvafık olmaması imiş. Şehrimizde yirmi nevi ekmek çıkmaktadır. Furuncular da hangi nümuneye muvafık ekmek çıkaracaklarını şaşırmışlardır. Furuncular mütemadiyen ceza vermekte ve ekmekleri müsadere edilmektedir.

Gün olmazki belediye mühim miktarda ekmek müsadere etmesin. Hatta bazen bu yüzden bir çok mahallelerinde ekmeksiz kaldıkları vardır. Nettekim 3 Haziranda bu sebepten dolayı kokaryalı mahallesi ekmeksiz kalmıştır. Belediyenin halkın sıhhati iktizası yaptığı işler tabii teşekküre şayandır.

Fakat, evvelâ nümuneleri eyice tespit etmesi lâzımdır. Esasen ortada nümune mevcut değil ki, furuncular da ona göre hareket etsin. Binaenaleyh, furuncuların bu şekilde tecziyeleri kanunsuz ve günahdır. Geçenlerde de belediyenin garip bir kararı İzmir furuncularına mühim miktarda zarar vermiştir. Bu da nevi üzerinden ekmek imalinin tahdididir. Hiç bir memlekette tatbik edilmeyen bu usul şehrimiz belediyesi tarafından tatbik edilmiş ve riayet etmeyenler tecziye edilmişlerdir. Bu yüzden bir kısım furuncular işlerine nihayet vermişlerdir. İzmir belediyesinin kanunsuz olan işbu karekâtına artık bir nihayet vermesi lâzımdır. Hiç bir belediye her ne suretle olursa olsun bir vatandaşın ticaretini tahdide salâhiyetkar olamaz. Belediye nizamâtı bunu

hiç bir surette amir değildir. Dahiliye vekili beyin bu yolsuzluğa bir nihayet vereceği şüphesizdir.

Orada da sigorta afeti!

Mükerrer Sigorta şirketinin tarihi teşekkülündenberi sigorta fiatları yükselmiş olduğu gibi birçok vatandaş sigorta simsarları da işsiz ve güçsüz kalmıştır. Fiatlardaki tereffü dikkate çok şayandır. İşte hakiki bir misal gösteriyorum. İzmir belediyesinin büyük Un fabrikalarından biri olan (Tozak oğlu) fabrikası teşekkül vaki olmadan binde sekiz buçukla sigorta edilirken teşekkülden sonra, yani bu sene binde on sekiz buçukla sigorta edilmiş ve belediye binlerce lira zarara duçar olmuştur. Buna mümasil bir çok yerler aynı akitbetle sigortalanmıştır. Aradaki farkın azameti malûm. Esasen (Yarın) bu hususta vaki neşriyat ile işin kötülüğünü sarahaten anlatmış ve başkaca yazılacak bir şey bırakmamıştır.

Anadolu da kavruluyor

Yalnız bir noktaya daha işaret edilmek lâzımdır. Bu da, İstanbul ve ya İzmir için değil maalesef Anadolu içindir. Anadolu da binde on hatta on beş nisbetinde tereffü vakidir. Bu yüzden halk geçen senelere nazaran üç, dört bin liraya yaptığı sigortayı hemen, hemen, yarı, yarıya tenzil ve hatta bazıları da sigortadan sarfı nazar etmektedir.

Bilhassa bu işle meşgul bir çok Türk gençleri işlerinden mahrum kalmıştır. Çünkü, acenteler kısmen ecnebidir. Müstetilerle uyumakta ve simsara verilmesi lâzım gelen simsariye-yi müşteriye terk suretile simsara lüzum göstermemektedirler. İstihbaratına nazaran İzmir ticaret odası da bu teşekkülün, memleketi azim zararlara soktuğunu natik bir raporu iktisat vekâletine göndermiştir.

Siyamettin

Katil!

Babasını öldürten herifi tuttular

Bundan 8 ay evvel Tegrin-evvelin 18 inci geces, Tirenin köşk mevkînde evine giden Tikveş muhacirlerinden Üzeyirin önüne üç şahıs çıkmış adamcağız üç yerinden vurulmak suretiyle derhal öldürülmüş. O zamanki zabıta ve adliye tahkikatı bir netice vermemiş ve katil hadisesinin failleri gizli kalmıştır.

Bu hadise herkes tarafından unutulup giderken Tire jandarması, bazı kimselerden şüphelenerek ve bunlar hakkında tahkikat yaparak nihayet failleri meydana çıkarmağa muvaffak olmuştur.

Bu feci tuzak maktul Üzeyir oğlu Sait tarafından hazırlanmış ve Tikveşli Halil oğlu Ali, Nezir oğlu Hasan ve Yusuf ağlu Veyzel tarafından tatbik edilmiştir. Üzeyir oğlu Saidin, pederini katle teşvik etmesindeki sebep henüz anlaşılamamıştır. Fakat pederini öldürmek için yukarda ismi geçen üç şahsi para ile kandırılmış olduğu tesbit edilmiştir.

Telgraf Haberlerimiz

Sıhhat işlerimiz

Verem dispanserleri açılıyor bu sene bakım evleri tesis edilecek

Ankara, 7 (A.A) — Sıhhat ve içtimai muavenet vekâletince geçen sene açılmasına teşebbüs edilmiş olan Bursa ve Ankara verem dispanserlerinin tesisatı ikmal edilmiştir. Dispanserler yakında açılacaktır.

Ziraat mevsiminde vaki olan amele tehacümü dolayısıyla ameleler arasında baş gösteren sıtma ile mücadele için sıhhat ve içtimai muavenet vekâletince bu sene Aydın, Adana, Samsun ve Manisa mıntakalarında seyyar mücadele teşkilâtı yapılmıştır. Sıhhat ve içtimai muave-

net vekâletinin müracaatı üzerine İstanbul vilâyetinin bu eski bütçesine konulanan 40 bin lira tahsisat ile İstanbul Beşiktaş ve Usküdarda üç tane süt ve mektep çocuğu bakım evi açılacaktır. Bu bakım evlerine ait ter-tibat vekâletçe ihzar edilmektedir. Eylülde açılacak olan bu evlerde doğum zamanı takarrüp etmiş kadınlar yeni doğmuş çocuklar süt ve ilk mektep çocukları muayene edilecek ve ayrıca mektep çocuklarının göz kulak ve diş muayeneleri yapılacaktır.

YARIŞ

4'cü at yarışı yapıldı

Ankara, 6 (A.A) — İlkbahar at yarışlarının dördüncüsü bu gün yapılmıştır. Haliskan İngilizlere mahsus 2200 metrelik satış koşusunu Rahmi beyin Mistinget'i kazanmıştır. 3 yaşındaki yerli ve arap taylar arasında 1200 metrelik mesafeli İş bankası koşusunda M. Binn'sın Sunlight'i birinci, İhsan beyin Maltay'ı ikinci gelmişlerdir. 4 ve daha yukarı yaştaki yerli ve arap koşusuna 5 hayvan iştirak etmiştir. Mesafesi 2000 metre idi. Haklı beyin Nasibi birinci, Kemal efendinin Zafer'i ikinci gelmişlerdir. Haliskan İngilizler arasında 2200 metrelik Sakarya koşusunu Akif beyin Andrenico'su kazanmıştır. İsmet paşa hazretlerinin Olgusu ikinci gelmiştir. 1800 metre mesafeli yerli ve araplara mahsus koşuyu Halim Sait beyin Rüçhan'ı kazanmıştır.

İzmir, 6 (A.A) — Bu gün yapılan lik maçlarında Altınay ikiye karşı 6 sayı ile Göztepeye ve Sakarya ikiye karşı beş sayı ile Altaya galip gelmiştir.

Çinliler papazı uçurdular!

Pekin, 7 (A.A) Hoan'da Pazargünü akşamı bir Amerikalı misyoner eşkiya tarafından kaldırılmış ve meçhul bir yere götürülmüştür.

Çin askerleri

İhtilâlcilerin önünde rüçata hazırlandılar

Şanghai, 7 (A.A) Milliyetçi hükümet kuvvetlerinin Lunghun demir yolundan çekilmekte olduğu söyleniyor. Şimal kuvvetleri hiç bir mukavemete uğramaksızın ilerlemektedir. Nankin kıtatından 2 liva asker düşman tarafına geçmiştir.

İspanya felâket içinde!

Madrid, 6 (A.A) — İspanya eyaletlerinin bir çoğunda feyzanlar devam etmekte ve birçok hasarlara sebebiyet vermektedir. Birçok vilâyetlerde mahsuller mahvolmuştur.

Manş tüneli..

Londra, 7 (A.A) — Manş denizi altından bir tünel inşası hakkındaki teklifin mali ve teknik müşkülât ile askeri sebeplerden dolayı reddedildiğini izhar etmek üzere bir beyaz kitap neşredilmiştir.

Başkale de

Şiddetli bir zelzele oldu

Başkale, 6 (A.A) — Dün şiddetli bir zelzele olmuş Başkale kazası köylerinde bir çok evler yıkılmıştır. Açıkta kalanlara Hilâliahmer tarafından muavenet yapılmaktadır. Başkale memurları muhtaç felâketzedeleri iase suretile şefkat ve kardaşlık göstermektedirler.

As bakalım!

Şolapur, 7 (A.A) — Son günlerde çıkan kargaşalıklar esnasında 2 müslüman polisi öldürmekle müttehim 4 mecusi idama mahkûm edilmiştir.

Urla meselesi

Birinci sahifeden devam

me dosyasında mahfuz ifadelelerinin bir sureti istenmiştir. Bu suretler müddeiumumiliğin talebiyle beraber müstantikliğe gönderilmiştir.

Şahitler inifadesine göre, Urla hâkimi İhsan Ziya beyin dövülerek vefatına sebebiyet verildiği gece Hüseyin Avni bey Türk ocağı binasında oturuyormuş. Halinde bir gayritabiilik, bir heyecan varmış. Mütemadiyen salonun kapısına doğru bakıyormuş. Bir aralık şimdiki halde katilden maznun bulunan değirmenci Mehmetle Arif gelmişler.

Hüseyin Avni bey bunları görünce dışarıya çıkmış, kendilerini üst kata almış ve orada aralarında mahiyeti anlaşılmayan bir muhavere olmuş imiş. Bilâhara Adil bey Türk ocağından çıktığı vakit, Hüseyin Avni beyin Türk ocağı civarında şüpheli şüpheli dolaştığını görmüş imiş. Müddei umumilik bu hareketi manidar bulmuştur.

Bu günlerde Hüseyin Avni B. hakkında esaslı tahkikat açılmış olacaktır.

Bundan başka Urla jandarma kumandanı Zahit bey hakkında da takibat yapılacaktır. Zahit beyin şahitlerden Hamiş, Haşim ve Abdurrahmanın maznunlar aleyinde bildiklerini söylememeleri için dövdüğü gece vakti Urladan iskele karakoluna sevkettiği iddia edilmiştir.

Müddeiumumilik buhususta binbaşı Mazhar ve avukat Sabri beyler şehadet evrakının suretini istemiştir.

Bugünden Yarına

Adliye vekili bir celâdet daha göstersedeydi...

Yunus Nadi bey, gazeteciler davasının Bursaya nakli dolayısıyla bir makale yazmış. Bu makaleyi okuyan bir mebus meclise bir sual takriri verdi. Adliye vekili bu sual takririni cevapsız bırakmadı. Cevapsız bırakmadı da lâf mı? Celâllendi, atası püskürdü. Meclis kürsüsünden.. Hele: "Ben onu aradım o kaçtı!", diye haykırırken insanın gözü önüne cidden müessir bir lâvha geliyordu. Düşünün bir kere: Adliye vekili Mahmut Esat bey dört dönerek etrafı araştırıyor, halbuki Yunus Nadi bey heybetli gövdesiyle fellek fellek kaçıyor ve arasına, uzaktan uzağa bağırıyor.

Her neyse, muhakkak olan birşey varsa o da, Adliye vekilinin bu kovalamacayı nihayete erdirip, "Cumhuriyet", sermuharirini mecliste kıstırmasıdır. Kocaman Yunus Nadi bey süt dökme kediye benzedi. Uzaktan uzağa haykırmasın rağmen, yakından, doğru dürüst cevap bile veremedi doğrusu...

Adliye vekili, "Bu gibi neşriyat adalet müessesesini yabancılara karşı şöyle dursun, vatandaşlar nezdinde de rejime olan itimadı ihlâl eder," diyor.

Elhak doğrudur, Yalnız bu gibi neşriyatı, daha doğrusu umumiyette gazete neşriyatını yapanların ekserisi Halk fırkasının azası ve mebusudurlar. Yani bu itibarla bir nevi fırka gazetecileridir. İsmet paşa kabinesi ise Halk fırkasına mensup olduğu için, demek bu gazeteler aynı zamanda kabinanın da gazetecileridir.

Yani: memlekette bir tek fırka, bu tek fırkaya dayanan bir kabine vardır. İstanbul gazetelerinin hepsi bu tek fırka ve kabinenin mürevvici efkâridirler. Böyle olduğu halde bu gazetelerin bazıları Adliye'yi ve adliye vekilini tenkide kadar varıyorlar. İşte biz bu asıl noktayı şayanı dikkat buluyoruz. Ve bu meseleyin tenvirini, Mahmut Esat beyin "dillerinde perşenle ettikleri tabiri kullanarak, inkılâpçı kuvvetlerinden bekleriz.

Resmen değilsede, bilfiil, mantıkan, Halk fırkasının ve Halk fırkası kabinesinin gazetelerinde (Yarın gazetesi müstesna bütün

GÜNÜN HABERLERİ

Yerli malı

Sergi hazırlanıyor

Bu eene de Sanayi birliği tarafından bir yerli mallar sergisi açılmak tasavvuru olduğu malûm dur. Bu sergi 11 ağustosta Galatasaray lisesinde açılacaktır. Ticaret odası Liyej sergisi için tahsis etmiş olduğu 3000 liranın sarfedilmemesi dolayısıyla bu ikinci yerli mallar sergisine tahsis hususunu İktisat vekâletinin tasvibine arz etmiştir. Vekâletten cevap geldiği zaman sergi mahallinin ihzarına başlanacaktır.

Bu sergiye iştirak etmek isteyen bütün türk sanayi müessesesi ve fabrikaları munhasıran sergide satılmak üzere sergiye mahsus eşya imal ve ihzar etmektedirler. Bu yerli sanayi mamulâtı sergi devamı müddetince piyasadan daha çok ehven fiyatla satılacaktır. Bu mamulat meyânında: Deri, dericiliğe müteallik her nevi mamulat; mensucat, mensucatın ipekli, yünü, pamuklu müteaddit çeşitleri, bakır ve bakırcılığa müteallik âvânî; mobilye ve mobilyecilik eşyası; türk konserveleri; şeker ve şekerli mamulat, itiriyat vardır. Bütün bu türk mamulâtı piyasadakinden daha çok ehven olarak bu sergide satılacaktır.

İstanbul matbuatında) adliyenin, tesir altında olup olmadığı dedikoduları var.

Müddei umumi Kenan bey, "emir aldın mı almadın mı," diye istinabeyle sorguya bile çekildi. Haydar Rifat bey davası yine bu tesir, emir meseleleriyle doludur.

Velhâsıl, adliye işlerinin etrafında çıkan hadiseler "Vekâletin hakimler üstünde tesiri var mı yok mu," sualinde toplanıyor..

Bu suali kökünden halletmek için, biz kat'i bir çare vardır zannındayız. Adliye vekili inkılâpçı kuvvetine bir kerre daha dayansın, bir celâdet daha gösterebilir. Hakimlerin, tayini, tebdili, terfii işlerini Temyiz mahkemesine yahut bu makam gibi layenazil bir adliye makamına gördürecek bir "teklifi kanunî," de bulunsun. Zira malûm ya, yarın başka bir kabine, başka bir adliye vekili yelir. Sonra her gelenin inkılâpçı kuvvetleri öyle Mahmut Esat beginki gibi dehşetli oluyabilir. Hem, canım efendim, ne olur, ne olmaz beşer bu. Beşer şaşar..

Murat

TALÂK

Bir cerhle bitti

Beşiktaşta Kılıç Ali mahallesinde oturan Hikmet hanım zevci Ali efendile aralarındaki geçimsizlikten makkemeye müracaat etmiş, mahkeme Hikmet hanımın boşanmasına karar vermiştir.

Mahkemenin bu kararı Ali efendinin işine gelmediğinden dün saat 12 de Hikmet hanımın evine gelmiş, üzerine hücum ederek boğazını sıktıktan sonra bıçakla vücudunun muhtelif yerlerinden yaralamış, kanlar içinde yere sermiştir.

Carlı Ali efendi elinde kanlı bıçak olduğu halde kaçarken yakalanmış tevkif edilmiştir.

Mecruh Hikmet hanımın yaraları tehlikeli olduğundan Haseki nisa hastanesine yatırılmıştır.

Eczacılar

Odaya giriyorlar

Eczacıların da etibba odasına dahil olmaları hakkındaki kanun Millet Meclisince kabul edilmiş ve fakat eczacılara bu hususta henüz tebligat vakı olmamıştır. Dün bu yeni vaziyet hakkındaki mütalaasını sordüğümüz eczacılar cemiyeti kâtibiumumisi Hüseyin Hüsnü bey:

— Bu meclisce kabul edilmiş bir kanundur. Bittabi eczacılar da bu emri kanuna ittiba edeceklerdir. Ve bir kanun hakkında ise hiç bir mütalaa dermiyan etmeğe salahiyet ve cüretimiz olamaz demıştır.

Birçok alâkadar esnaf Cemimetleri tevhit edildiği gibi doktorlarla eczacıların da bir cemiyet altında toplanmaları tensip edilmiş olduğu zannedilmektedir. Eczacıların senelik mutad kongralarının eylülde inikadı mukarrerdir.

Darülbedayi

Darülbedayinin menafii umumiyeye hadim müessesat meyânına ithali Maarif vekâletince kabul edilmiştir.

NIÇİN

Biz iştirak

etmiyoruz

Bürükseldeki beynelmilel doktorlar kongresine doktorlarımızın iştiraki hakkında bir davet vukuundan bazı gazeteler bahsetmişlerdi. Dün bu hususta malumatına müracaat ettiğimiz Sıhhiye müdiriyetile etibba odası ve bazı maruf doktorlar ademî malûmat beyan etmişler ve böyle bir davetten haberleri olmadıklarını söylemişlerdir.

Poliste

Otelde hem müşteri hem hırsız

Evvelki sabah saat 7 de Beyoğlunda Tepebaşı Emperyal otelinde 14 numaralı odada misafir Ameli hayat mektebi talebesinden Necati efendi yatağından kalkmış yüzünü yıkamak üzere dışarı çıkmıştır.

Necati efendinin odasından çıktığını gören aynı otelde misafir Bulgar tabasından Ankel Necati beyin odasına girmiş ve pantolonunun cebinden paralarını çalarak cürmü meşhut halinde yakalanmıştır.

Bulgar Ankelin aynı otelde bir kaç gün misafir kalan tayyare pilotu mosyö Dinarkinin 9150 lîretini çaldığı anlaşılmıştır.

Ankelin meşhur otel hırsızlarından olup İstanbul ve Beyoğlu cihetindeki otellerde geceleri muteber bir adam gibi kalarak sirkatler yaptığı anlaşılmıştır. Bulgar Ankelin zabıtada kaydı bulunmakla beraber bir çok sirkatler ifa ettiğinden zabıtaca hakkında takibata başlanmıştır.

Barut kibritle dost olmaz

Heybeli adada çöpcü Taşköprülül İbrahim dün bir arkadaşıyla çöp attıkları yerde yarım okkalık bir tenekenin içinde bir miktar barut bulmuş, bunun yanıp yanmadığını tecrübe için bir kibrit yakması, barut ışıltı etmiş İbrahim yüzü ve muhtelif yerleri yanmıştır.

İbrahim tahtı tedaviye alınmış ve tahkikata bağlanılmıştır.

Anlamak isteriz!

Bu sene adalar bizim.. Haydi Ada'ya!

Dün akşam, berber yüzümü sabunlıyordum. Babalı'nın meşhur tabii İlyas beyin sesini işittim. Berbere sesleniyordum:

— Vaktim yok... Beş dakikadan fazla duramam Çabuk ol!

★

— Hayır ola dostum? - diye sordum. Bu aceleyle sebep ne? Adayamı yollanıyorsun yoksa?

Aynadan, onun, enseme bakan kara gözlerini gördüm, içlerinde her zaman tatlı bir saffet gülümseyen bu kara gözlerde bir an, geçici bir hüznün sezer gibi oldum.

Elinde bir sigara vardı. Külünü silkererek başını salladı:

— Ada mı dedin? - diye sordum. — Hiriristos'u bu sene, dürbünün tersiyle seyrediyoruz.

★

Bir kaç gün evvelidi. Köroğlu'nun, gözlerinin güzelliğiyle meşhur baş muharririyle, karşılıklı oturmuş konuşuyorduk. Söz sözü açtı. Bahis döndü dolaştı. Derken dostlarımızdan biri;

— Cahit! - Dedi - hani sen geçen sene bize, Yatkulop'te bir ziyafet vadetmiştin... de biz gel-ememiştik...

— Eeeey?

Bir arkadaş gülümsedi:

— Esi mesi var mıya? Ziyafeti bu sene yaparsın? Hem bak, bu sene [Va-Nu] da yok... Pek o kadar pahalıya mâl olmaz...

Cahit, bana bir puro uzatırken kâhkahayı bastı:

— Tamam!.. Bal alacak arıyı buldunuz işte... Ben bu sene Adaya gitmiyorum ki ayol!..

★

Bu akşam Hayri Muhiddin, mutak neşesiyle elini uzatırken, her zamanki pürheyecan sesi kulağımda şöyle bir akis yaptı: — Üstat? Ada, damlariyle, kulöpleri, tepeleri ve damlariyle bizim.. Adaya gel.. Bu yazı hep beraber ada'da geçirelim!

Odada bir arkadaş daha vardı. O bana ben ona ve sonra ikimiz birden Hayri Muhiddin'e bakakaldık..

Hayret etmiştik.

Yarın'ın güler yüzlü tahrir müdürü, lâubali bir jestle havada garip bir işaret resmederek bastı kâhkahayı..

— Behey gafiller! Dyee haykır! - Bilmiyor musunuz ki bu sene Ada, Ayvansaray dan da, Hasköy'den de ucuzdur. Eeeey.. Züğürtler sürüsü! Ada, nihayet bizim oldu. Haydi Adaya!

Ensari Bülen

Tefrika No: 44

8 Haziran 1930

Ankarada bir macera

Yazan: AY HAN

Tiyatrolara gitmekten sarfı nazar edeceklerdi. Zaten Suzanda yoktu. Aile içinde ondan başka tuvalet ve tiyatro ile dans müptelâsi kalmadığı için ana kız safiyetle — ilk bahara, para bile arttırıyoruz. Diyorlardı. Sami bey borçlarını vadesinde ödeyemeyeceğine sıkılıyormuş. Aile hayatlarında ilk defa borca girdikleri vaki olmuş.. Küçük ellerle çayı demlendirdi. Gümüş maşa ile fincana şeker koydu. Teşekkür ettim. Bugün yine akşama kadar başbaşa kaldık.

Annesi ev işleriyle meşgul oluyor, arada bir yanıma uğrıyor. Hayatımda bu kadar mü-

teessir olduğum anı hatırlamıyorum: Pencere kenarında küçük makasile eski mantosunun yakasını söküyor, aradabir yüzüme bakarak gülüyor:

— Böyle daha iyi değil mi azizim? Ah, ilk defa aile hayatlarının geçmişlerinden de bana bahsetti. Bir kaç sene evvel, babası bir sene kadar açıkta kalmış, bir sene çok sıkıntı çekmişler. Çok defa, zeytin ek-mek yedikleri olmuş:

— Sokağa çıkmazdık Feridun bey eşyalarımızı da satmıştık. Annemin validesinden kalma, gümüş takımları vardı. Onlar bir kaç ay idareimizi temin etmişti.

Ben her şeye katlanırdım. O zaman daha çocuk sayılırdım. On dört yaşımdaydım. Mektebe girdim diye gözlerini bir noktaya dikti. Yavaş yavaş tekrarladı:

— Mektepte çok zengin kızlar varmış. Suzan 11 yaşında küçük, sınırlı bir çocukmuş. Eski elbiselerle mektebe gitmekten sıkılır, üzülürmüş. Öyle bir gazete kâğıdına sararak götürdükleri iki dilim ekmekle, birkaç zeytin tanesini, bir köşeye çekilerek mahrem ve göze görünmez yerlerde yiyecek, nefislerini kifafa çalıştırmış.. Ve yüzüme baktı. Gözleri sulanmıştı:

— Bu ne kadar ağır geliyor du bize bilmezsiniz. Dedi..

— Yeter artık diyecektim. Kenarları atlasdan işlemeli mendili ile gözlerini sildi. Makasın ucu eline batmıştı. Belli etmek için dudaklarını ısırıldı.

— Bir gün, babam gine vazifesine geçti. O zaman mutavassıt bir memurdu. Yavaş yavaş çekilenler unutuldu. Evimizi tanzim ettik. Suzan küçük yaşta sıkıntı çektiği için, hepimiz onu sever, üzülmesin diye, arzularını yerine getirmeğe çalıştık. onun şımarık büyümesinin sebebi de budur biraz. Feridun bey!.. Babam tahsilimize çok ıktına ediyordu. Çocuklar icabında hayatlarını kazanabilirdiler. Fikri dimağına saplanmıştı..

Bilmiyorum. Nasıl oldu? Çok müteessirdim. Yavaşca elini tuttum. Kırpiklerinden yanakları üzerine bir iki katre yuvarlanıp sızdı:

— Susun artık, reca ederim. size. dedim.. Yaşlı gözlerini gözlerime çevirdi. elini çekmemişti. Avucu yanıyordu. Böyle bir kardeşim olmadığımı yanıyordum. Teessürümü söylediğim zamam,

hafif tebessüm etti. Ah, yavaşca elini avucumdan çekerek teşekkür ettiğini fısıldadı...

— 19 —

- 27 kânunuevvel -

Yarın Kâbile hareket etmek mecburiyetindeyim. Saadetli ve müsterih rüyaların hatıratı üzerine siyah bir sünger çekilecek. İki gün içinde kırılıp sarılan Kâbil meselesi beni çok saratı. Hariciye vekili amcamdan lisan bilen bir gence, ciddi ve tremleketine merbut bulunan bir adama ihtiyacı olduğunu söylemiş, Düşünmüşler ve beni münasip görmüşler. Türk sefareti maiyyetine memur edilmişim. Telefon ettiler, vekaletle gittim. Hariciye vekili masası başında ayakta duruyordu. Elimi sıkarak teşerrüf ettiğini söyledi, verdikleri vazifenin mühim olduğunu (Devamı var)

Mithat Paşanın son Günleri

Numara : 2

Muharriri : A YHAN

Ortada bir Mısır meselesi varken, Hicaz kıtasında Mithat paşanın serbest bırakılması, devletin siyasetini altüst edebilirdi. İngilizlerin Mithat paşaya verdikleri ehemmiyet meydanda idi. Mısır işgal edemezlermi,

Aptülhamid'in cülusu akabinde alınan sakallı resmi

Mithat paşayı alıp Mısır'a götürmezlermiydi?

İşte, vukuat İngilizlerin gizli maksatlarını meydana çıkaracak kadar inkişaf etmişti.

İngiliz sefirinin üç gün evvel Hariciye nazırına vermiş olduğu şiddetli takrir, bakalım o gizli emellerin bir emri vaki şeklinde ortaya çıkarılması kastından ileri gelmiyormuydu?

Sultan Hamit, Şerif Abdülmuttalibin jurnalını cebine soktukten sonra. Baş kâtip Rıza paşaya çıkıştı :

— Paşa, şimdi saray telgrafhanesinden Hariciye talgrafla sorunuz. Mısır meselesini ne suretle hallediyorlar?

Bunu, yarım saate kadar bilmek isterim. Saltanatı seniyem büyük muhataralara mağruzdur. Bu aamlar uyuyorlar, paşa...

Abdülhamit başkâtip Rıza paşaya sırtını dönmüş, pencere önüne giderek, koyu kırmızı perdeler arkasından saray kapısında nöbet bekleyen Gürcü Hassa askerlerine bakmıştı.

Rıza paşa, geri geri çekilmiş çıkmıştı. Başkâtip, hünkârın telaşına ehemmiyet vermiyordu.

Şerif Abdülmuttalibin ehemmiyetsiz bir jurnalı üzerine, bu clerece evham ve vesveseye kapılmaya mahal mı vardı? Bununla beraber, Rıza paşa mabe-yin telgrafhanesine koşmuştu. Telgrafhaneye giderken Başma-beyinci Osman beye tesaduf etmişti. Osman bey Rıza paşanın geçeceği yolun üzerine dikilmiş, gülümsemişti:

— Başkâtip paşa hazretlerini hayli mütelâfi görüyorum. paşa efendimiz telgrafhanemizi teğrif buyuruyorlar? Nagihani bir tebedül, bir davet filanmı efendimiz dedi.

Rıza paşa:

— Vallah beyfendi hazretleri bendeniz de bir şeyler anlıyamadım Efendimiz, Hariciye nazırı paşa hayretlerinden bazı hususun istizmasını emir buyurdular.

Osman bey Rıza paşanın kulağına eğilerek başkâtipin iğtmesinden ürküyor korkuyormuş gibi çok yavaş bir sesle fısıldadı:

— Paşa efendimizin elbette malumatları vardır. Veli nimet efendimiz baş vekil Abdurrahman paşa hazretlerinden hoşnutsuzluk asarı gösteriyorlar Efendim hnda

Meclisi vükelâ 48 saattanberi toplanmıyordu!

Paşa! şimdi saray telgrafhanesinden Hariciye'ye sorunuz.. Mısır meselesini nasıl hallediyorlar?

Bu adam şimdi Taif'te bulunuyordu..

bilir şu Mısır meselesi hünkârın huzurunu selbediyor. Hacı Mahmut efendi kulları bendenize mahremane ifşa buyurdular Efendimiz bu gece tabe sabah roman okutmuşlar, mubarek gözlerini bir dakika kırpamışlar.

— Vah yah beyfendi hazretleri Abdurrahman paşa hakkında Hacı Mahmut efendiye bazı imalarda bulunmuşlarmı?

— İşte o eiheti bir türlü anlayamadım Baş kâtip Rıza paşa Osman beğin omuzunu okşayarak ilerledi, telgrfhane-ye yürüdü.

Osman beyin ifşaatı cidden mühim idi.

Çünkü, Hacı Mahmut efendi padişahın en ziyade emniyet ettiği bir zat idi. Abdülhamit, her gece yatağına yattığı zaman, Hacı Mahmut efendi bir paravana-arkasında oturur, hünkâr uyuyuncaya kadar roman ve saire okur dururdu. Bu itibarla, Abdülhamidin canını bile emniyet ettiği bu zatın sözleri asılsız olamazdı. Şu halde, başvekil Abdürrahman paşa gidiyor demkti.

Rıza paşa, saray telgralhanesinden Hariciye nazırı Sait paşayı istedi [*] Hariciye nazırı makamında idi, Rıza paşa makine başında :

— Devletli Sait paşa hazretleriyle mi muhataba şerefine mazhar oluyorum. Diye sordu.

Babîliden :

— Sait kulunuz, bizzat iradei merahim âdei hazreti hilafet penahiye muntazir bulunuyor. Cevabını ajdı Rıza paşa :

— Efendimiz Mısır mes'elesini ziyadece endişe buyuruyorlar. İngiliz sefiri Lord Döfrinle mutabakatı efkâr hâsıl olup olmadığı şu saat istizmaç buyuruyorlar..

Başkâtip Rıza paşa biraz sert cümlelerle telgraf çektiyordu. Kim bilir öte tarafta Hariciye nazırı ne haller geçiriyor, nasıl buram buram ter döküp duruyordu.

Rıza paşa çok beklemeden, makine başında şu cevabı aldı :

— Paşa hazretleri vallahi Çakeriniz üç gündenberi aynı mes'ele ile meşgul bulunuyorum. Huzuru hümayuna siayet gibi telakki buyurulmasın, Devletlü Ehametlü başvekil Abdurrahman paşa hazretleri 48 saattir Babîliyi dahi teğrif buyurmadılar. Kulunuz yalnız kaldım.

[*] Bu Sait paşa meşhur Sadri azam Sait paşa değildi.

İngiliz sefirinin talebinde musir olduğunu haki payı seniye arza cüret eder isemde, her halde ve katibei ahvalde...

Rıza paşa telâğ içinde cevap verdi:

— Nasıl, nasıl kaşa hazretleri... Bendeniz şu malûmatı haki payı hümayuna nasıl arzede-bilirim? Şu halce İskenderiyede ki İngiliz donanması muhasama-ya başlayacak demek oluyor. Hüdanekeerde limanı topa tutmaları ihtimalleri ne suretle bertarafedilebilir? Efendimiz şu haberi nikbet eseri duydukları ande..

— Cenabı feyyızı mutlak ve lem yezel hazretlerine malûm gaşa hazretleri.. Şu saniye terki vazifeyi cana minnet bilirmemde, mahaza haki payı seniye farti sedakat ve kemali merbutiyetimizden geceli gündüzlü çalışılıyor. Karihayı ilham sabihai veliyyülnnamiye ne yolda ilham vaki olursa ol suretle irade buyurulsun..

— Paşa hazretleri nezareti celileden aflayını mı istirham buyuruyorlar?

— Uğuru hümayunda her fedakârlığı iktihama.

— Böylece arzede-yimmi

— Dilbahi âli ne yolda hareke-ti istilzam buyurursa çakerleri o surete iktifayı kulluk şanından bilirim. Vaziyet cidden nazik bulunuyor efendimiz. İskenderiye limanında Mısır askeri tarafın-dan inşa olunmakta bulunan tabyaların hedmini istiyorlar. Hidiv buna muvafakat etmiyor. İngiliz amiralı ilanı husumete hazır bulunuyor. Sefir Lord Döfrin bir taraftan âcizlerini tazyik ediyor. Devletlü Fehametlü baş vekil paşa hazretleri makamlarını teğrif buyurmuyorlar. Meclisi Hasi vükelâ 48 saattenberi içtima edemedi. Neticeyi taktiri âliye terkederim.

Hariciye nazırı Sait paşa ile baş kâtip Rıza paşanın muhabere-si burada kesilmişti. Rıza paşa doğru sultan Hamidin yanına koştu. Vesvesli padişah koca salonda bir aşağı bir yukarı dolaşıyordu.

Sıkıntılı zamanlarda adet edin-diği gibi iki kolunu ardına bağlamıştı. Rıza paşayı görünce:

— Herifi bulabildinmi Ne yu-murtluyor? Diye haykırdı.

Hünkâr sürmeli iri gözlerini açmıştı. Baş kâtip Rıza paşa kor-kusundan geri geri çekiliyordu. padişaha söylenecek sevinçli bir halleri yoktu.

— Efendimiz diye kekelediği görüldü. Abdülhamit sükûnetle dinlemek istiyordu. Rıza paşa Hariciye nazırının bir şey yapma-ğa muvaffak almadığını arzetti. Abdülhamit Sultan Mahmut ve babası sultan Mecit zamanındaki Mısır meselelerini hatırlar, ürker gibi olmuştu Hakikat bu Mısır işi devletin başına yeni büyük belalar açacak, çıkaracak kadar mühimdi. İngilizler vaziyetten istifade için adeta behaneler arıyorlardı.

Bütün bunlar yetismiyormuş gibi, ortaya birde Mithat paşa derdi çıkmıştı. O, Mithat paşa ki, Suriyede vilâyet konağının kapısı üzerine koydurduğu taş kitabeye kendisi için "Hidivi efhami," unvanını yazdır maktan çekinme-mişti. Bu adam şimdi Taif zindan-larında bulunuyordu.

Fakat İngilizler Mısırı karış-tırdıkları anda, kendilerine

Hal'i ve intiharı Mithat paşanın Taife nefyine sebebiyet vermiş olan Abdülâziz Han

karşı koymaya çalışan Hidiv tev-fik paşayı atamazlarmı, Mithat paşayı Mısır'a götürüp Hidivlik makamına oturtamazlarmıydı? Ya-hut, yahut.. Mithat melunu Sul-tan Hamidin rağmine Mısırda ve bütün Hicaz va Suriyede bir "Cumhuriyet," tesis edemezmiydi? (Devamı var)

Hakikatı söyleyen rakamlar!

Tütün istihsalatımız 4 sene evvel yunanlılarla birken bugün yarısı!

Bizim, Yunanistan ve Bulgaristanın 1921 den 1929 senesine kadar 8 senelik tütün istihsalatı istatistiğini neşrediyoruz. Bu istatistik dik-katla ve ibretle gözden geçirilmeğe değer :

sene	Yunan kilo	Bulgar kilo	Türk kilo
1921	25,425,000	1,547,000	15,600,000
1922	25,350,000	26,700,000	20,545,000
1923	56,000,000	45,000,000	26,090,000
1924	50,370,000	48,800,000	54,060,000
1925	65,560,600	39,880,000	60,690,000
1926	53,960,000	27,200,000	56,780,000
1927	61,895,000	15,795,000	64,400,000
1928	52,700,000	15,355,000	34,800,000
1929	78,000,000	30,000,000	38,000,000

Görülmektedir ki tütün istihsalatımız bundan 4 sene evvel Yu-nanlılarla hemen bir derecede iken bugün yarı yarıya azalmıştır. Bulgarlar bile geçen sene istihsalatın ilki misli yapmışlardır. Rakkam-ların bu acı belagatı karşısında yürek sızlamaması kabil değildir.

Sanayi kongrası devam ediyor

Bu gün Sanayi birliği senelik kongrasının ikinci içtimai akde-dilecektir. Bugünkü içtimada ye-ni heyeti idare intihabatı yapı-lacak ve fabrikalarla sinai mües-seselere sermaye ve kredi temi-ni hakkında verilen takrirler ü-zerinde müzakerat cereyan ede-cektir. Bu meyanda hükümet ta-rafindan bu husus için Sanayi ve maadin bankasına verilen (4) milyon biranın hususi mü-esseselere yardım şeklinin temi-ni de müzakere edilecektir.

ÖLÜM!

Dün saat beşte Bayazitta, Saraç İsaak mahallesinin Köşlü hamam sokağında 4 numaralı hanede halıcı Musa Kâzım efendinin 4 yaşlarında Yusuf isminde bir çocuğu mahalla arasında pa-ydostan sonra da açık bulunduru-lan bir kireç kuyusuna düşerek ölmüştür.

Defterdar Yalovaya gitti!

Defterdar Şefik bey dün Yalova-ya gitmiştir. Orada mal müdür-lüğü tesisatı yapılmak üzere tet-kikatta bulunacaktır.

**Budalaca ve magrur nutkunu
söyledikten sonra kiral çekilip
gitmişti...**

— 9 —

İhtilâlin en karışık ve karanlık
sımlarından
Mirabo

**Gidin efendinize
söyleyiniz ki**

Milli Meclisin teşekkülü, asilzadeleri, kiralı, kiralıceyi adam akıllı telâşa düşürmüştü. O gece, gene mahut komite, kiralıce'nin dairesinde toplandı. Gene kont d'Artua kılıcını sallıyarak nutuklar söyledi. Ve gene kiralıce güzel aşgının nutuklarını dinleyerek heyecana geldi.

Kiralıce'nin dairesinde uzun uzadıya konuşulduktan sonra kiral Lui'nin yanına gidildi. Üç gün üç gece asilzadeler, saray erkânı, kiralıce, kiral kont d'Artua, baş, бага kafa kafaya verdiler.. Düşündüler, taşındılar.. Karar alındı..

Bu karar neydi?

Bu kararın ne olduğunu şimdi göreceğiz..

Kiral; Milli meclisin toplandığı Menü Plezir sarayının salonunu kapattırmıştı.

Bu suretle, Milli meclisi toplanacak yerden mahrum etmeyi düşünmüştü. İşte üç gün üç gece, düşünüp taşındık-

O zaman Mirabo ayağa kalktı. Kırılın adamına kapıyı göstererek haykırdı...

“Gidiniz.. Efendinize söyleyiniz ki... Milletın arzusu ile buraya gelen meb'uslar, milletin meclisinden ancak süngü kuvvetiyle çıkarlar!..”

tan sonra alınan karar buydu.

Milli meclis azaları, Haziranın 20 sinde, günlük içtimalarını yapmak için Menü Plezir sarayının içtima salonuna geldikleri zaman karşılarında kırılın muhafızlarını gördüler. Kırılın muhafız askerleri, kapuları, kesmişlerdi. İçeriye kimseyi bırakmıyorlardı.

Meb'uslar bu vaziyet karşısında fena halde hiddetlendiler. Bağırıp çağırıldılar. Sokakta küme küme toplanarak yüksek sesle kırılın bu ilk irtica hamlesini protesto etmeğe başladılar.

Sokaktan gelip geçenler mebusların etrafında toplanmışlardı. Kısa bir zaman içinde muazzam bir cemmigafir toplandı. Bu esnada Menü Plezir sarayının pencerelerine üşüşen saray adamları halkın ve mebusların bu fevranını gülerek seyretmekdeydiler. Halk bu pencereden bakan beyaz perukalı sarı suratlı çehrelerin sırtmasıyla büsbütün heyecana geliyordu.

Mebuslardan bazıları “Marlı..” de bulunan kırıl gitmeği teklif ediyorlardı.

Sesler, bağrışmalar, gürültüler bir birine karışıyordu. Birden bire bu kargaşalık içinde bir ses yükseldi.

— (Jö de Pon) salonuna gidelim.

(Jö de Pom) bugün oynanan tenis oyununa benzer bir oyun-

Oyun salonunda yemin

du. Bu oyunu büyük bir salonunda oynarlardı.. İşte meb'uslardan bir tanesi bu oyunun oynandığı solonda toplanmayı teklif etmişti.

Teklif derhal kabul edildii. Halk kitlesi tarafından çevrilmiş oldukları halde, meb'uslar oyun salonuna girdiler.

Milli Meclis, 20 haziran içtimasını işte böyle bir şerait içinde yaptı. Meb'uslardan bir tanesi söz alarak :

— Bizi en hassas noktamızdan tahkir ettiler.. Halkın ve vatanın selâmeti için sonuna kadar mücadele edeceğimize yemin edelim, dedi..

Bu sözler üzerine reis kürsiye çıktı :

— Milli Meclisi terketmeyeceğimize ve kiralıyetin kanunu esasisi sağlam temeller üzerinde kuruluncıya kadar, nerde olursa olsun, içtimaları-

mıza devam edeceğimize ahtı peyman eyleriz! Diye haykırdı.

Birden bire bütün kollar reise doğru uzandılar, göyüsler kabardı ve Milli meclisin meb'usları hep bir ağızdan bağırıldılar:

— Ahtı peyman eyleriz. Yemin ederiz..

İşlerin böyle bir gidişata girmesi sarayı büsbütün telâşa düşürmüştü. Derhal ertesi gün oyun salonunun da kapıları kapatıldı. Fakat bu sefer meb'uslar 22 haziranda Saint Louis kilisesinde toplandılar.

Saray, artık işin yalnız içtima mahallerinin kapılarını kapatmakla halledilmeyeceğini anlamıştı. Meydanlara topçular yerleştirildi. Kırıl askerleri sokakları kestiler, şatolar muhafaza altına alındı.

İşte böyle bir askeri tedbir altında on altıncı Lui 23 hazi-

rande meclise gitti. Meclis kırılın kendi arasına gelmesini büyük bir sessizlikle karşılandı. On altıncı Lui, meb'usları tepeden süzerek söze başladı:

— Meclisin eski ananelere tevfikan toplanmasını.. Asilzadelerin, rühbânın ve üçüncü tabakanın ayrı ayrı toplanmalarını emrederim.. Başınızdan büyük işlerle uğraşmanızı menederim.. Yarın derhal sizlere tahsis ettiğim odalara gidip emrim altında çalışacaksınız...

Böyle magrur ve budalaca sözlerle dolu nutkunu irat ettikten sonra, kiral çekilip gitti.. Kırılın peşinden bazı papas ve asilzade meb'uslar de içtimaı terkettiler.. Üçüncü tabaka meb'usları yerlerinden bile kıvıldamamışlardı. Yalnız bazılarında garip bir durgunluk ve şaşkınlık vardı şimdi..

Uzun bir sükût.

Mirabo ayağa kalktı:

— Efendiler, dedi. yemini mizi unutmayalım? Biz ancak kanunu esasıyî ilân ettikten sonra buradan dağılılabiriz.

Bu esnada içeri teşrifat nazırı girmişti. Kırılın, sarayın bu beylik uşağı, bu sırmalı kâhyası donuk, kendini beğenmiş bir sesle.

— Kırılın emirlerini işittiniz efendiler. Haydi dağılımız dedi.

Mebuslardan Mirabo teşrifat nazırını şöyle bir yukardan aşağıya süzdü ve:

— Sizin burada bulunmağa ve kırılın nutkunu bize hatırlatmaya hiç bir selâhiyetiniz yoktur!.. Gidin efendize söylevinki, biz buraya halkın iradesiyle geldik ve bizi buradan ancak süngü kuvveti çıkartabilir... diye haykırdı..

(Devamı var)

Yunanlılar hükümeti zorluyorlar

Atina, 7 (A.A) — Yunan sanayi erbabı birliği M. Venizelosa verdiği bir muhtıradan şarap ithalâtı mes'elesi yüzünden Yunanistanın uğradığı zararların telâfisine imkân hasıl olmadığı müddetçe Yunan Fransız ticaret muahedesini feshe hükümeti davet etmiştir.

Hindicinde muharebeler!

Paris, 7 (A.A) Saygon civarında yeni bir çarpışma olmuştur. 3 kişi ölmüş, 12 yaralanmış, 70 kadar kimse de tevkif olunmuştur.

Yunanistanın siyasi faaliyeti

Paris, 7 (A.A) — Yunan orta elçisi M. Politis hariciye nazırı M. Briand'a Yunan hükümetinin bir tahriratını tevdi etmiştir. Yunan hükümeti bu tebliğinde Yunan efkârı umumiyesinin Avrupa birliği teşkili hakkındaki fikre ve telkine temamilen taraf-tar olduğunu temia etmektedir.

Fransız meclisinde.

Paris, 6, (A.A) — Meb'usan meclisi Hindicini vukuatı hakkında verilmiş olan istizah tahrirlerinin müzakeresine başlamıştır.

200 Çadır münakasası:

Ankara Nafia baş mühendisliğinden:

10 adet iki direkli memurin ve 190 adet 21 dilimli mahrutî çadır kapalı zarfla münakasaya konduğu halde talip zuhur etmediğinden müddeti münakasa ve ihale 15/Haziran/930 tarihine müsadif Pazar gününe kadar temdit edilmiştir. Teminat mektubu veya depozito bin liradır. Talipler Ankara ve İstanbul baş mühendisliklerindeki şartnameyi tetkik ederek teklif ve teminat mektuplarını yevmi ihalede saat on dörtte Ankara encümeni daimi riyasetine yetiştirmeleri ve zamanında yetiştirmeyen mektup kabul edilmeyeceği ilân olunur.

HABERİNİZ VAR MI ?

- Yahu, duydun mu ?
- Hayır, ne olmuş ?
- 1930 Türkiye güzellik kraliçesi

MÜBECCEL NAMIK HANIM COLUMBIA

Pıllaklarına okumus.

- Bunda şaşılacak ne var ?
- Hilkatin her güzelliği bir arada vermesi... Yüzü, vücudu kadar sesini de güzel yaratması.
- Pekî, bunu dinlemek için ne yapmalı ?
- Çok basit ; COLUMBIA markalı 17160 numaralı

“MÜBECCELİM, BEN!..”

Plâkından bir tane alıp dinlemeli !

COLUMBIA plâkları satan umum gramofon mağazalarında arayınız.

Sarı ef.ye açık mektup Cessur Sarıklı...

31 mayıs 1930 tarihinde cumartesi sabahı saat dört ile beş arasında Divanyolunda Cebeciler sokağında 11 Numarolu bende-haneye sokak penceresinden ihtiyari zahmet ederek teşrif etmişsin, duvarda asılı olan ceketimi almışsın. Benim gibi elinin emeğiyle, alının teriyle geçinen-

lerin evinde alınacak başka ne olabilir. Ceket ve cebindeki para size helâl olsun, yalnız cebinde bulunan ve hiç kimsenin işine yaramıyacak olan Hüviyet cüzdanım, hisap defteri ve sair evrakı istediğin bir yere bırakıp Bendenize bir mektup ile bildirmenizi çok rica ederim. İstanbul: Divanyolu Cebeciler sokak No. 11 Diştabibi AHMET ŞEVKİ.

Zayı — Fatih askerlik şubesinde mücadeleli milliyenin nihayetinde 338 senesinde almış olduğum terhis tezkeremi zayettim. Yenisini alacağımdan zayılin hükümü yoktur. Abdi subaşı mahallesi

Camcı çeşme yokuşu 31
No. hanede Muhiddin
oğlu İbrahim Hikmet

Ebedî tehdit!

Sivrisinekler kuvvetlerinizi tüketirler ve sinirlerinizi gevşetirler. Mesai ve zevk saatlerinizin intizamını bozarlar. Dalma müz'ic ve ekseriya tehlikeli olan bu haşarata tahammül edilmir? Onları Flit ile öldürünüz. Flit sinek, sivri sinek, pire, güve, karınca, hamam böcekleri ve tahta kuruları öldürür ve yumurtalarını imha eder. Tehlikesizdir. Kat'iyen leke yapmaz. Flit haşarat öldürücü sair malyilerle karıştırmayınız. Sarı tenekeye siyah kuşağa dikkat ediniz.

FLIT

Daha çabuk öldürür

Umumi Deposu: J. BERT ve ŞÜREKÂSİ İstanbul - Galata Voyvoda Han

Güzel Bebekler

Bu yaşı kadar uykunuz muntazamdır. Çünkü: Cildinizde pişik, sivilce, kızartı hülâsa sizi iz'âç edecek bir şey tahassul edemezdi. Ebeveyninizin büyük bir isabetle istimal eylediği

PERTEV ÇOCUK PUDRASI

sizi pür neşe ve temiz bir halde bulundurdu. Pertev Çocuk pudrasını evliyai etfale bir kere sorunuz. Muhassenatını size söyleyeceklerdir.

Doktor A. kutiel

Muayenehane ve tedavii elektrikli laboratuvarı. Karaköy topçular caddesi 34

İstanbul sekizinci icra memurluğundan:

Mahkûmünbîh bir borcun temini istifası zımnında mahcuz ve firuhtu mukarrer 10 kutu siyah matbaa mürekkepleri açık artırma usulüyle haziranın 15 inci pazar günü saat 12 raddelerinde İstanbulda Ankara caddesinde mücellithane önünde satılacağından iştirasına talip olanların yevm ve vakti mezburda memuruna müracaatları lüzumu ilân olunur.

Defterdarlık ilânı

KİRALIK ODALAR

No. 49 : Mehmet Ali paşa hanının üst katı, Karaköy, senelik kirası 500 lira, kiralamak muamelesi alenî müzayede ususile 22 Haziran 930 Pazar günü saat 14,30 da Defterdarlıkta yapılacaktır. (H-197)

Emlâk ve Eytam Bankası İstanbul Şubesinde Satılık Depo ve Antrepo

Esas No.	Mevkii ve Nevi	Senelik kirası	Teminat miktarı
13	Galatada Arapcamı Kalafat yeri 92-94-16-18-20 numaralı Antrepo ve Depo	8160 lira	2650 lira

Balâda muharrer depo ve antrepo peşin para ile ve kapalı zarfla müzayedeye honulmuştur. İhale muamelesi 19-6-930 tarihine müsadif Perşembe günü saat 16 da Şubemizde müteşekkil hey'et tarafından icra edilecektir. Taliplerin yevmi mezkûrda saat 18 da Şubemize müracaatları.

10,000 kilo kınnap ve 20,000 kilo tonga ipi

Tütün İnhisarı Umumi müdürlüğünden:

İdaremiz için en kısa zamanda teslim edilmek şartıyla 10,000 kilo kınnap ile 20,000 kilo mevcut nümuneleri vechile tonga ipi pazarlıkla mübayaa edilecektir. Taliplerin her gün gelip nümuneyi görmeleri ve 14-6-930 Cumartesi günü saat 10,30 da yüzde yedi buçuk teminatı muvakkateleri ile Galatada mübayaat komisyonunda bulunmaları,

Hasan Kolonyası: Limon çiçeklerinden

Müstahzar, 90 derecedir. Dünyada mevcut bütün mütemeddin memleketlerin itriyat mütehassısları, esans fabrikaları Hasan kolonyasının enfes ve ruhnüvaz kokusu karşısında lâl ve hayran kalmışlar ve bu nefis Şark müstahzarından külliyyetli sipariş etmektedirler. Memleketimizin ve ecnebilerin en kibar zevatı Hasan kolonyası istimal etmekte olup daima ve daima sahibini tebrik etmektedirler. Hastalara hayat ve şifa verir. Baygınlık, sinir, heyecan, baş ağrısı, çarpıntı zamanlarında bir hayat arkadaşıdır. Fiatlarda müthiş tenzilât yapılmıştır. 35, 60, 110, 200 kuruşluk şişelerde satılır. Hasan ecza deposudur.

DOKTOR AGOP YESSAYAN

Langada camişerif sokağında No. 19 lu muayenehanesinde hergün hasta kabul eder.

İstanbul Barosu

Riyasetinden:

Heyeti umumiyenin 16 Haziran 930 Pazartesi günü içtimaa davetine karar verilmiş olmakla rüfekanın yevmi mezkûrda saat 15te Baroyu teğrifleri rica olunur.

Ruznamei müzakerat:

- 1 — 939 senesine ait hesap raporunun kiraati
- 2 — İstifa etmiş olan Asım ve Nazım beylerin yerlerine aza intihabı
- 3 — Senei atıye hesap müfettişlerinin intihabı
- 4 — Taavün işleri müzakeresi

BÜYÜK TAYYARE PİYANGOSU

8. İNCİ TERTİP 5. İNCİ KEŞİDE

11 HAZİRAN 1930

Keşideler; Vilâyet, Şehremaneti, Defterdarlık, İş, Ziraat ve Osmanlı bankaları murakıpları ve halk huzurunda yapılır..

Büyük ikramiye
(50,000) Liradır

Her keşidede çıkan numaralar tekrar dolaba konmaz.

Yelkenci vapurları

KARADENİZ POSTASI

Vatan vapuru

11 Haziran

günü akşamı (Sirkeci) rıhtımından hareketle (Zonguldak, İnebolu, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Sürmene, ve Rize)ye azimet ve avdet edecektir.

Tafsilât için: Sirkeci (Yelkenci) hanında (Yelkenci vapurları) acenteliğine müracaat. Telefon: İs: (1515).

Alemdar Zade vapurları

Seri ve lüks karadeniz postası

Millet vapuru

9 Haziran

günü akşam saat 18 de Sirkeci rıhtımından (Zonguldak, İnebolu, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize, Mepavri, Pazar, Ardeşen, Viçe ve Hopeye azimet ve aynı iskeleler ile Görele Vakfıkebir ve Ünye ve Sinob) a uğrayarak avdet edecektir. Müracaat mahallî: İstanbul meymenet hanı altındaki yazıhane Telefon: İstanbul 1154

Zayi

342 senesinde İstiklâl lisesi orta sınıfından almış olduğum tasdiknameyi zayi eyledim yenisini çıkartacağımdan eskisinin hükmü oldmadığı ilân olunur. Fatih tramvay durak mahallinde 1-2 numaralı evde KEMAL

SADIKZADE BİRADERLER

VAPURLARI

KARADENİZ MUNTAZAM

ve LÜKS POSTASI

Sadık zade

vapuru Pazar

8 Haziran

Günü akşamı sirkeci rıhtımından hareketle (Zonguldak, İnebolu, Samsun, Ünye, Ordu, Giresun, Görele, Vakfıkebir, Trabzon, Sürmene, ve Rize) iskelelerine azimet ve avdet edecektir.

Tafsilât için Sirkeci Mes'a-det hanı altında acentalığına müracaat. Telefon İst. 2134

İstanbul 8 idci icra dairesinden:

Mahcuz ve satılması kararlaştıran 1 adet konsol ayna ve iki lambasile bir adet kanepe iki koltuk 6 adet sandalya ve 4 adet setcade halısından ibaret olan eşyaların 10-6-930 salı günü saat 14 de sandal bedestanında satılacağından talip olanların mahalli mezkûrde hazır bulunacak icra memuruna müracaatları ilân olunur.

İstanbul ikinci icra memurluğundan:

Bir deynin temini için tahtı hacze alınan altı adet maa somya ve yatak karyolaları haziranın onuncu salı günü saat on üçten itibaren Çarşuyi kebirde. Sandal bedestanında müzayede ile satılacağından talip olanların müracaat eylemeleri ilân olunur

İstanbul dördüncü icra dairesinden:

Bakırköyünde Sakız ağacında credit 100 numaralı hanede sakin iken elyevm Mısırdaki ikametgâhı meçhul bulunan müteveffıye Yevkine hanım varislerinden mahtumu Alber efendiye.

Müteveffıye valdeniz Yevkinenin borcundan dolayı Bakırköyünde Sakız ağacında credit 100 numaralı hanenin icra kılınan müzayedeli aleniyesi neticesinde 270000 kuruşa talibi uhdesinde tekarrür ederek ihalei kat'iyesi icra kılınmış olduğundan işbu ihbarnamenin tarafınıza tebliği tarihinden itibaren nihayet üç gün zarfında meblâğı mezkûru defaten tesviye veya kanunen tehiri müstelzim itirazınız olduğu surette, müddeti mezkûre zarfında dermeyer ve yahut bilriza itayı takrir etmediğiniz surette mürur müddetten sonra vaki itiraz icraen mesmu olmayarak riza ve takririnize bakılmaksızın müşterisi uhdesine muameleleri ferağiyenin icrası zımnında Tapu dairesine tebliği keyfiyet olunacağı son defa olmak üzere ihbar olunur.

Doktor Feyzi Ahmet

Cilt, ve zührevi hastalıklar tedavihanesi

Cumadan mada her gün saat 10-6 ya kadar hasta kabul edilir.

Adres Ankara Caddesi N. 43
Telefon İstanbul 3899

Mes'ul Müdürü: Süleyman Tefvik